

ACC. N:R. 5507

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug. Holmberg
Härad: Boväne o. Lister Adress: Lvängsta
Socken: (Västtra Blekinge) Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1938 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Äskedav (svar på Ulmas kartfr. lista nr. 8.)

Skriv endast på denna sida!

4 sid.

ACC. N:R. 5507

Landskap: Blekinge
 Härad: Bräkne & Listers
 Socken: Vesta Blekinge
 Uppteckningsår: 1938

Upptecknat av: Aug. Holmberg
 Adress: Svängsta
 Berättat av:
 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sid 1

Årseldar = (Skjottseldar & Festbräror) (Ivar i Ulmas kart-
 nr. 8.) frägelista

I min barndom (1860 talet) kunde de gamle gubbarna tala om att de i sin ungdom brukat tända skjottseldar Skärtorsdags-
 morgon på någon höjd nära byn för att freda byn och folket samt deras husdjur för de hemavärande Blåskullakäringarnas konster. Samtidigt sköt man skarpa skott uppåt luften. Men denna plägsed med eldar har ej förkommit i våra orter under min tid. Men skjutningen brukade vi till iupå 1870 talet.

Ett annat förhållande var det med Valborgsmessor (natten mellan siste April och 1^a Maj). Alla enskilt belägna byar hade var sin eld. Men där två eller tre byar lågs i närheten av varandra kunde dessa slå sig ihop om gemensam eld, som då tändes på högsta backen i närheten såvida den icke var värr belamrad med stenar än man kunde någorlunda halbröjva komma dit och derifrån

Skriv endast på denna sida!

4 sid.

Fanns någon hög klippa vid en sjöstrand med vid utseigt valde man
germa en sådan plats till att tända festbålet på. Så t. ex:

Det höga Valberget vid sjön Ormlunden i Jernshögs sen. Valbergets
norra klint å Kølja egor. Mellaryd s. u. Löberget. Ringamåla sen. o. s. v.
Dessa eldar kallades alltid Valborgsmesseldar. Att man ären tänt
eldar vid 1ste Maj och Midsommar berättade de gamle, men detta
har säkert icke hänt i Bleking under 1800 talet. Ingen av de som
voro gamle i min barndom hade sjelf varit med härpå.

I skogsbygden der marken var belamrad med torra fur och gran
bänklar samt ris från föregående afverkning, använde man alltid
sådant till bränsle. Dessutom högg man hela fång färskt och torrt
Euris och kastade på bålet när elden fått god fart i det torra.
Euriset brann: "Så luen slo opp i himmels steg! Tjo! så roligt!"
tyckte vi lite var. Att slå sönder gamla hjärtunnor och bränna
dessa istället för risbål, var sed i strandbygden der det var out om
torrt ris. Byarnas manliga ungdom brukade samlas några
kvällar i förväg och hjälpas åt med att skaffa fram bränsle.

ACC. N:R. 5507

Landskap: Blekinge Upptecknat av: Aug. Holmberg
 Härad: Bräkne & Lister Adress: Frängsta
 Socken: Vstra Blekinge Berättat av:
 Uppteckningsår: 1938 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV—
—
sid 3

Ända från 1870 tålet avtog Kalborgsmessedarna i antal mer och mer Nya tänkesätt, nya slags nöjen Och en ny uppfattning om individernas inställning såväl till varandra som till samhället var orsak till att allt gammalt även av det mest oskylliga slag föraktades Så kom folkrörelsen igång efterhand både i form av fackförningsrörelse och Gootemplarrörelsen och till intet av dessa passade det att inrama en så enkel folkfest som firandet av Kalborgsmessan vid ett bål i det fria.

Vid varje festbrasa var samlad ortens ungdomar som alla kände varandra (Endast sällan sågs någon främling) Alla hade hjälpts åt med att anskaffa matravar och visst hade de flesta av pojkarne sin lommeflaske med brännvin med sig som flitigt nog anlätades men så ingen anledning till gräl fanns uppstod heller intet Ytterst sällan uppstod slagsmål vid dessa ärliga fester.

Skriv endast på denna sida!

Alla voro muntra och glada, och fastän någon i ungdomsgram kunde komma med ett robust infall var sänjan god och alla hade roligt.

I en sådan atmosfär passade det inte för en folkuppsiglare att börja racka ner på envar som hade en hal tröja på sig.

Ännu mindre passade här för en goodtemplare vars uppgift var att bekämpa allt bruk av starka varor. Följden blev att till slut Valborgsfirandet så gott som upphörde.

Nu de sednare åren har denna gamla folkfest återupplivats. Ungdomsföreningar av skilda sleg har satt firandet av denna gamla fest på ^{sitt} program! Liksom för samlas man på en höjd tänds ett vidt synligt risbål. Spjinger sånger och dikter.

Håller små lämpliga föredrag. Den som står för arrangemanget bjuder på kaffe med dröpp. Man dricker, njuter och har roligt liksom i gamla dar, fastän i bättre form, och intet out i detta, mycket av det gamla stöjet fastän icke illa menat kunde dock saklös undvaras.